

DRAUGAS

PERIODICALS
January 16,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIO - JANUARY 16, 2001

*****MIXED ADC 606
S188 P2 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01/15/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.10
Kaina 50 c.

Vyriausybė diskutavo apie valdininkų privilegijas

Vilnius, sausio 15 d. (BNS) — Pirmadienį vyriausybėje įvyko diskusija „Ar valstybės tarnautojai „nusipelnė gyventi geriau nei kiti darbo rinkos dalyviai“. Kaip pranešė vyriausybės spaudos tarnyba, pušantros valandos profsąjungų, verslo, darbdavių atstovai, politikai diskutavo apie nesenai Seimui pateiktas Valstybės tarnybos įstatymo pataisas. Diskusijoje taip pat kalbėta apie dar ankstesnės vyriausybės „Saulėtekio“ komisijos pernai parengtas ir Seime svarstomas įstatymų pataisas, kurios liberalizuoja darbo rinką.

Premjero patarėja Viktorija Danilevičienė akcentavo, kad valdininkai Lietuvoje iki šiol gyveno „tarsi ramiame užtękėje“. Dar nėra sukurta aiški valstybės tarnautojų profesionalumo vertinimo sistema, nėra nustatyta nuobaudų skyrimo tvarka, nors Valstybės tarnybos įstatymas veikia jau pusantro metų. Anot V. Danilevičienės, atsižvelgiant į situaciją darbo rinkoje, bus siekiama žymiai liberalizuoti valstybės tarnautojų priėmimą, atleidimą, perkėlimą. Nuo skelbimo iki konkurso užimti tam tikras pareigas siūloma nustatyti 14 dienų, o dabar reikia laukti du mėnesius. Vadovui nereikia organizuoti konkurso priimant į valstybę įstaigą, valytoją ar kūrėją.

Seimo narys Algirdas Sysas

sunerimo, kad apskritai ketinama parengti naują Valstybės tarnybos įstatymo projektą — „reforma daroma ant reformos“. A. Sysas kalbėjo apie neretus „sabotažo“ atvejus — patys valdininkai nesiims kurti sau griežtų nuobaudų tvarkos. Seimo narys pasigedo valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo skaidrumo.

V. Danilevičienė patikino, kad naujoje įstatymo redakcijoje daugiausia bus kalbama apie vadinamuosius statutinius valstybės tarnautojus. Buvus valdymo reformų ir savivaldybių ministras Kęstutis Skrebys mano, jog, siūlydama suvienodinti visus darbo rinkos dalyvius, Lietuva tik tolstu nuo Europos normų. Anot jo, valstybės tarnyba, jos administravimas visur yra atskirtas nuo privačios darbo rinkos ir paprasta Darbo sutartimi nėra reguliuojamas.

Lietuvos darbininkų sąjungos prezidentė Aldona Balsienė pripažino, kad „valdininkai — irgi žmonės“, tačiau dažnos valdžių kaitos nepadaidėda tvarkyti valstybės protiną. Anot A. Balsienės, valdininkai nesirūpina kvalifikacija, o įsiklauso į politinius vėjus, stengiasi „išmušti“ sau kuo didesnius atlyginimus. A. Balsienė, manymu, Lietuva — giminių kraštas, tad, dar nepaskelebus konkurso, yra žinomas nugalėtojas, ir čia reikia įvesti tvarką.

Vyskupas džiaugiasi premjero katalikišku mąstymu

Vilnius, sausio 13 d. (BNS) — Iškilmingame Seimo posėdyje tragiškiems sausio įvykiams atminti kalbėjęs vyskupas Jonas Boruta pareiškė, jog ministras pirmininkas Rolandas Paksas mąsto kaip tikras krikščionis. „Taip norėję, kad dažnai skambėtų tokie žodžiai kaip neseniai mūsų premjero pasakyti televizijos laidoje, kad neturėtume energetikos ir kitas problemas spręsti didindami kainas ar mokesčių našta silpniesiems visuomenės nariams, eiliniams vartotojams, kad turime ir galime surasti kitokių sprendimų. Toks mąstymas — tai krikščioniškas mąstymas, tai atspindys tos dvasinės pergalės, kurią prisiminti kasmet per dešimtmetį čia susirenkame“, posėdyje sakė vyskupas J. Boruta.

Tuo tarpu opozicinės Socialdemokratinės koalicijos frakcijos atstovas Gediminas Kirklis teigė, jog vyskupas buvo teisus kalbedamas apie televizijoje pasakytus ministro pirmininko žodžius. „Tačiau dabartinės vyriausybės vykdoma politika yra priešinga šiems žodžiams. Iš tiesų, mokesčių našta mažiausias pajamas gaunantiems žmonėms yra tik didinama, o ne mažinama“, teigė G. Kirklis.

„Nekrikščioniškais“ kairiosios opozicijos atstovas vadino vyriausybės sprendimus apriboti pensijų mokėjimą dirbantiems pensininkams, akcijų įvedimą transporte naudojamos suskystintoms dujoms, o ypač sprendimą atleisti nuo pelno mokesčių pajamas, gaunamas iš kapitalo prieaugio. „Mokesčių našta turtingiausios visuomenės sluoksniams ir didžiajam kapitalui

yra mažinama“, teigė G. Kirklis.

Buvę politiniai kaliniai — prieš lošimo namų legalizavimą

Vilnius, sausio 15 d. (BNS) — Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS) paragina Seimą neįteisinti „amoralų“ lošimų namų ir sugriežtinti baudžiamąją atsakomybę už jų nelegalią veiklą. „Sutinkame su Lietuvos Vyskupų Konferencijos nuomone, kad azartiniai lošimai skatina nora greitai praturtėti kitų sąskaita“, teigiama pirmadienį išplatintame LPKTS pranešime.

Pirmadienį Seimo Ekonomikos komitete buvo svarstomas Azartinių lošimų įstatymo projektas, o trečiadienį Seime įvyks šio projekto viešieji klausymai.

LPKTS manymu, lošimo namai „siejasi su amoraliais pasilinksminimais, narkotikų prekyba, skatina polinkį alkoholiui ir narkotikams, moralinį palaidumą“. „Itrauktas į lošimų azartą, žmogus gali prarasti ne tik pinigų, bet ir šeimos nuosavybę, netekti dvasinės pusiausvyros, padaryti nusikaltimą arba net nusizudyti“, teigiama pranešime.

Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai mano, jog lošimo namų legalizavimas dar labiau pablogins ir be to sudėtingą kriminogeninę padėtį Lietuvoje, bus sudarytos sąlygos didesniai žmonių skaičiui įsitraukti į azartinius lošimus. Pasak LPKTS, Azartinių lošimų įstatymas gali padaryti ne tik moralinės, bet ir materialinės žalos.

Lošimų namų įteisimo šalininkų teigimai, jog valstybės

Sausio 12-osios naktį Vilniuje, prie Seimo rūmų, buvo uždegti laužai, primenantys 1991-ųjų metų tragiškuosius Sausio įvykius. Renginyje dalyvavo ir Lietuvos vadovai (iš kairės) Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, prezidentas Valdas Adamkus, Aukščiausiosios tarybos Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, premjeras Rolandas Paksas ir buvęs prezidentas Algirdas Brazauskas.

Maskvoje pučistai reikalavo atšaukti Lietuvos nepriklausomybę

Maskva, sausio 13 d. (BNS) — Šeštadienį prie Lietuvos ambasados Maskvoje piketavę mažai žinomos organizacijos „Belyj mir“ atstovai pasisakė prieš Lietuvos ir Rusijos sienos sutartį, reikalaujant atšaukti nuo Lietuvos Klaipėdos ir Vilniaus kraštus bei panaikinti Baltijos valstybių nepriklausomybės pripažinimą.

Apie 20 minučių trukusiam renginyje dalyvavo 13 protestuotojų, maždaug tiek pat buvo žurnalistų. Piketuotojai laikė plakatus su užrašais „Sutartis su Lietuva — NATO prie Maskvos“, „Klaipėda — Rusijai, sutartį — po to“.

Pikete kalbėjęs Rusijos

Dūmos deputatas Viktor Alksnis pareiškė, kad parlamente ruošiamas dokumento projektas, numatantis „grąžinti Rusijai Vilniaus ir Klaipėdos kraštus“. Deputatas išdėstė pavadino Rusijos Užsienio reikalų ministerijos išsakyta pritarimą sienos sutarčiai su Lietuva. Tai, V. Alksnio nuomone, Baltijos valstybės atveria duris į NATO.

Kaip žinoma, 1937 metų rugpjūtį pasirašytos Lietuvos ir Rusijos sutartys dėl valstybės sienos pažymėjimo ir jūros sienos ekonominės erdvės atskyrimo, 1998 metais buvo patvirtintos, Lietuvos Seime, tačiau iki šiol įstrigusių Rusijos Valstybės Dūmoje.

Kazokų pulkininkas Valerij Morozov pakvietė susirinkusius grąžinti galiojantį Molotovo ir Ribbentropo pakta ir atšaukti tuometinės Sovietų sąjungos sprendimą pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę.

Nuo Lietuvos teisingumo institucijų besislapstantis žurnalistas Stanislavas Mickėvičius šį savaitgalį Lietuvoje vykstančius kruvinųjų sausio įvykių minėjimo renginius pavadino „farsu“. Lietuva yra paskelbusi S. Mickėvičiaus paiešką. S. Mickėvičius Lietuvoje 1999 metais buvo nuteistas už pasirašytą Lietuvos ir Rusijos sutartį.

Pikėtą rengiusi organizacija „Belyj mir“ atsirado neseniai. Jos aktyvistai negalėjo patikrinti kokie šio susivienijimo tikslai ir kas jį įsteigė.

Lietuvos operos maestro ugdys Estijos solistus

Vilnius, sausio 15 d. (BNS) — Vienas žymiausių Lietuvos operos vokalistų ir pedagogų Virgilijus Noreika nuo šių metų pradžios darba Lietuvos muzikos akademijoje išeitė į darbą Estijoje.

Dienraštis „Lietuvos rytas“ pirmadienį rašo, kad 65 metų profesorius mėgstamą darbą Lietuvoje paliko dėl Pensijų įstatymo pataisų, sumažinusių pensijas dirbantiems pensininkams.

Anot dienraščio, aukščiausios kvalifikacijos menininkas ir pedagogas V. Noreika už metinį 900 valandų krūvį kas mėnesį gaudavo 2,137 litų atlyginimą, įskaitant ir pensiją. Pagal naują įstatymą ją atėmus, alga žymiai sumažėja.

Pasigirdus pirmosios kalboms apie finansinius apribojimus dirbantiems pensininkams, V. Noreika pradėjo ieškoti tarnybos. Talino muzikos akademijai pasiūlius jam užimti vokalo skyriaus vedėjo pareigas, V. Noreika jų neatsakė. Pagal sutarties sąlygas, V. Noreika Taline turi dirbti 12 dienų per mėnesį. Jau anksčiau V. Noreika konsultavo Talino operos solistus ir Muzikos akademijos studentus. Pusę metų jis sėkmingai derino pedagoginį darbą Vilniuje ir Estijos sostinėje, bet nuo 2001-ųjų Talino muzikos akademija tapo pagrindine V. Noreikos darbotviete.

— kovą darbuotojų atleidimą numatė — 44, birželį — 50, rugsėjį — 70 procentų statybos įmonių darbuotojų padėtis

„Lietuvoje patyriau didžiulę nuoskaudą, palieku puikius studentus, bet dirbsiu ten, kur esu reikalingas. Išbraukti save iš gyvenimo aš dar nenusi-teikęs“, telefonu iš Talino „Lietuvos rytui“ sakė V. Noreika.

Kai kuriems Lietuvos muzikos akademijoje V. Noreikos klasės studentams iki mokslų pabaigos liko tik pusė metų. Kitą semestrą V. Noreikos klasės studentai turės naujus pedagogus. Kai kurie V. Noreikos auklėtiniai svarsto galimybę vykti studijuoti į Taliną.

V. Noreika Talino muzikos akademijoje atsakingas iš esmės už visą Estijos vokalistų rengimą. Tiesiogiai jis dirba su devyniais studentais. Vienas V. Noreikos konsultuotas estų dainininkas jau laimėjo Didįjį prizą tarptautiniame vokalistų konkurse.

Per kelis pedagoginio darbo dešimtmečius V. Noreika parengė daugiau kaip 30 dainininkų, iš kurių tik vienas nepadarė vokalistų karjeros. Tarp V. Noreikos mokinių — tarptautinį pripažinimą pelnęs tenoras Sergejus Larinas, Europos koncertų salėje dainuojantis Algirdas Janutas, Lietuvos operos ir baletu teatro solistai Bronius Tamašauskas, Česlovas Nausėda, Arvydas Markauskas, Arūnas Malikenas, Liudas Norvaišas, kylančios lietuvių vokalo žvaigždės Audrius Rubežius, Edgaras Montvidas-Prudkauskas, Mindaugas Žemaitis, Kęstutis Alčiauskis.

Tėvynėje pasižvalgius

* Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas liberalas Alvydas Medalinskas pasveikino naujos kadencijos JAV Kongreso Atstovų rūmų Tarptautinių santykių komiteto pirmininku paskirtą Kongreso narį Henry Hyde. Jam išsiųstame laiške A. Medalinskas reiškia padėką už „nuolatinę paramą ir milžinišką asmeninį indėlį kovoje už Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą“. Anot Seimo komiteto vadovo, Lietuva siekia narystės NATO ir Europos Sąjungoje, ir didžiuojasi savo pasiekimais, kurie „nebūtų buvę įmanomi“ be asmeninės H. Hyde paramos. A. Medalinskas padėkojo H. Hyde už jo idėjas, kuriomis buvo pagrįstas Europos saugumo ak-tas, suteikęs „milžinišką postūmį kelyje į NATO narystę“. H. Hyde Kongrese nuolat paremdavo nutarimus, nepripažįstančius Lietuvos inkorporavimo į SSRS sudėtį bei remiančius jos nepriklausomybę. 1998 m. jis apdovanotas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino II laipsnio ordinu.

(BNS)

* Pirmadienį uostamies-tje iškilmingai paminėtos 78-osios Klaipėdos krašto susijungimo su Didžiąja Lietuva metinės. Sukakties minėjimo renginiai pavadare uostamies-tje prasidėjo iškilmingu minėjimu prie paminklo, skirto 1923 m. sukilimo dalyviams. Vėliau Muzikos centro koncertų salėje surengtas vakaras. Istorijos mokslų daktaras Alfredas Bumblauskas specialiai minėjimui parengė pranešimą „Klaipėda: istorinės sąmonės perspektyvose“. 1923 m. sukilė Klaipėdos krašto lietuviai sumušė uostamies-tį kontroliavusius prancūzų dalinius ir užėmė miestą. Tada Mažoji Lietuva su Klaipėdos uostu prisijungė prie Didžiosios Lietuvos.

* Marijampolės apskri-tje mažėja mokyklų skaičius — šiemet bus uždarytos Katiliškių ir Trakiškių pradi-nės mokyklos, švietimo įstaigų sumažės ir Šakių bei Vilkaviš-kio rajonuose. Apskritis ad-ministracijos švietimo departa-mento vadovai suskaičiavo, kad per pastaruosius 5 metus moksleivių skaičius apskrities mokyklose padidėjo nuo 27,400 iki 35,000, o naujų švietimo įstaigų neatsirado.

* „Atsisakau savo devy-nerių metų sūnaus Deivyo“, kadangi šiuo metu neturiu kūr gyventi, savivaldybė nebemoka anksčiau man skir-tos socialinės pašalpos“. Tokį pareiškimą, patvirtintą Uk-mergės notarų kontoroje, Uk-mergės rajono vaikų teisių ap-saugos tarnybai įteikė 27 me-tų Erika Petrikienė. (Elta)

* Lietuvos, palyginti su Estija ir Latvija, yra dau-giausia senų automobilių pa-gaminčių net prieš dešimt me-tų. 1998 m. 1,000 estų teko 310 automobilių, 1,000 lietu-vių — 265, o 1,000 latvių — 196. Tačiau didžiąją auto-mobilių dalį visose trijose val-sitybėse sudaro seni, daugiau kaip prieš 10 metų gaminti automobiliai. 1997 m. Lietu-voje tokie automobiliai sudarė 84 proc., Latvijoje — 80 proc., o Estijoje — 71 proc. visų au-tomobilių. Tokia didelė senų automobilių gausa gali neigiamai įtakoti didmiesčių oro ko-kybę. (BNS)

* Keletą metų iš eilės skriaudžiama Kauno savi-valdybė, teigia „Kauno diena“. Vienam miesto gyventojui biu-džetinių lėšų tenka mažiau-siai visoje Lietuvoje. Pagal šį rodiklį Kauno savivaldybė tarp visų savivaldybių — pas-kutinėje — 56-oje vietoje.

* Olimpinių čempionas Virgilijus Alekna nusipelnė dar vieno titulo. Autoritetin-gas JAV žurnalas „Track and Field News“, besispecializuojantis lengvosios atletikos sri-tje, surengė tradicinę 2000-ųjų „Metų atletų“ apklausą. Iškilniausiuoju lengvosios atle-tikos „Pasaulio vyru“ („World Men“) buvo pripažintas Lietu-vos disko metikas. (Elta)

* 2001 m. Lietuvos biu-džete valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirta 1 mln. 998,000 litų mažiau nei pernai. Šiemet valdininkų al-goms skirta 103,244 mln. litų, tuo tarpu pernai tam buvo skirta 105,232 mln. litų. Vy-riausybė šiemet papildomai lė-šų skyrė kai kurių valstybės institucijų informacinių siste-mų projektavimui, jų įrengi-mui bei apsaugai. Tam, kad iš esmės būtų pagerintas mo-kesčių administravimas, duo-menų tvarkymas, daugiau nei 11 mln. litų skirta Mokesčių inspekcijai, kuri artimiausiu metu perims ir „Sodros“ įmo-kų administravimą. (BNS)

* Pirmadienį uostamies-tje iškilmingai paminėtos 78-osios Klaipėdos krašto susijungimo su Didžiąja Lietuva metinės. Sukakties minėjimo renginiai pavadare uostamies-tje prasidėjo iškilmingu minėjimu prie paminklo, skirto 1923 m. sukilimo dalyviams. Vėliau Muzikos centro koncertų salėje surengtas vakaras. Istorijos mokslų daktaras Alfredas Bumblauskas specialiai minėjimui parengė pranešimą „Klaipėda: istorinės sąmonės perspektyvose“. 1923 m. sukilė Klaipėdos krašto lietuviai sumušė uostamies-tį kontroliavusius prancūzų dalinius ir užėmė miestą. Tada Mažoji Lietuva su Klaipėdos uostu prisijungė prie Didžiosios Lietuvos.

* Marijampolės apskri-tje mažėja mokyklų skaičius — šiemet bus uždarytos Katiliškių ir Trakiškių pradi-nės mokyklos, švietimo įstaigų sumažės ir Šakių bei Vilkaviš-kio rajonuose. Apskritis ad-ministracijos švietimo departa-mento vadovai suskaičiavo, kad per pastaruosius 5 metus moksleivių skaičius apskrities mokyklose padidėjo nuo 27,400 iki 35,000, o naujų švietimo įstaigų neatsirado.

* „Atsisakau savo devy-nerių metų sūnaus Deivyo“, kadangi šiuo metu neturiu kūr gyventi, savivaldybė nebemoka anksčiau man skir-tos socialinės pašalpos“. Tokį pareiškimą, patvirtintą Uk-mergės notarų kontoroje, Uk-mergės rajono vaikų teisių ap-saugos tarnybai įteikė 27 me-tų Erika Petrikienė. (Elta)

* Lietuvos, palyginti su Estija ir Latvija, yra dau-giausia senų automobilių pa-gaminčių net prieš dešimt me-tų. 1998 m. 1,000 estų teko 310 automobilių, 1,000 lietu-vių — 265, o 1,000 latvių — 196. Tačiau didžiąją auto-mobilių dalį visose trijose val-sitybėse sudaro seni, daugiau kaip prieš 10 metų gaminti automobiliai. 1997 m. Lietu-voje tokie automobiliai sudarė 84 proc., Latvijoje — 80 proc., o Estijoje — 71 proc. visų au-tomobilių. Tokia didelė senų automobilių gausa gali neigiamai įtakoti didmiesčių oro ko-kybę. (BNS)

* Keletą metų iš eilės skriaudžiama Kauno savi-valdybė, teigia „Kauno diena“. Vienam miesto gyventojui biu-džetinių lėšų tenka mažiau-siai visoje Lietuvoje. Pagal šį rodiklį Kauno savivaldybė tarp visų savivaldybių — pas-kutinėje — 56-oje vietoje.

* Olimpinių čempionas Virgilijus Alekna nusipelnė dar vieno titulo. Autoritetin-gas JAV žurnalas „Track and Field News“, besispecializuojantis lengvosios atletikos sri-tje, surengė tradicinę 2000-ųjų „Metų atletų“ apklausą. Iškilniausiuoju lengvosios atle-tikos „Pasaulio vyru“ („World Men“) buvo pripažintas Lietu-vos disko metikas. (Elta)

* 2001 m. Lietuvos biu-džete valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirta 1 mln. 998,000 litų mažiau nei pernai. Šiemet valdininkų al-goms skirta 103,244 mln. litų, tuo tarpu pernai tam buvo skirta 105,232 mln. litų. Vy-riausybė šiemet papildomai lė-šų skyrė kai kurių valstybės institucijų informacinių siste-mų projektavimui, jų įrengi-mui bei apsaugai. Tam, kad iš esmės būtų pagerintas mo-kesčių administravimas, duo-menų tvarkymas, daugiau nei 11 mln. litų skirta Mokesčių inspekcijai, kuri artimiausiu metu perims ir „Sodros“ įmo-kų administravimą. (BNS)

KALENDORIUS

Sausio 16 d.: Honoratas Jovaras, Marcellis, Norgailas, Norgailė.
Sausio 17 d.: Sv. Antanas, abatas, Beatričė, Dovainis, Ezere, Kalnys, Leonilė, Vėjuna, Vilda.

Mums med. mokykloje pasakė, kad turėsime darbo lavoninėje, nes jaunas lietuvis apdege, tikriausiai neišgyvens. Man buvo labai baisu. Galvojau, jei Alius mirtų, aš į jo skrodimą tikrai neisiu. Tai buvo jaunas

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

STEBUKLŲ PRADŽIA KANOJE

2 eilinis sekmadienis

Sv. Rašte gan dažna sutuoktinių su meilės Dievu tema. Kas yra šių sutuoktinių nuotaka? Anot pranašų, nuotaka yra viena tauta, tačiau drauge ir visa žemė. Nuolat patvirtinamas žmogaus ir kūrinių solidarumas. Bažnyčia, tike-dama savo sužadėtinio Kristaus ištikimybę, į Dievo sužadėtinės sąvoką įdeda visą žmoniją.

Laiskė korintiečiams aprašytos charizmos — tai sužadėtinio Kristaus dovanos sužadėtinei Bažnyčiai. Tai Šventosios Dvasios dovanos ir jos buvimo bendruomenėje ženklas. Jėzus, apvainikavęs pranašų vartine, yra Dvasios žmogus ne vien todėl, kad jame buvo Dvasios pilnatvė, bet dėl to, jog jis atsiuntė Dvasią Bažnyčiai. Apaštalas Paulius paskleidžia Dvasios per Bažnyčią duodamas charizmas ir visą pagonių pasaulį. Bažnyčia išplinta ir tampa didele kaip visata — ji yra „Dievo buveinė Dvasioje“ (Ef 2, 22). Kristaus sužadėtinė neturi jokios dėmės nei raukšlės, ji yra šventa ir nesutepta“ (Ef 5, 27). Apaštalas Paulius įsėja, jog charizmos nėra skanėstai išpaikusiems vaikams. Jos suteikia gebėjimų geriau tarnauti ir jausti didesnę atsakomybę.

Evangelistas Jonas įamžino Galilėjos Kaną viename vaizdžiausiu savo pasakojimu. Pasakojimas skaidrumas ir paprastumas atitinka kaimo vestuvių nuotaiką. Į visą savaitę trunkančias vestuves sukviečiami visi kaimynai. Detalės išduoda įvykio liudininko atmintį. Susidaro įspūdis, jog evangelistas užrašė pasakojimą iš Jėzaus Motinos lūpų su jos perteiktais išgyvenimais. Marija pastebi, kad jauniesiems pristigę vyno. Norėdama apsaugoti jaunuosius sutuoktinius nuo nepatogios padėties, ji išdrįsta kreiptis į savo sūnų. Marija perduoda tarnams paliepimą klausyti Jėzaus. Ji priziūri, kaip indai pripildomi vandens, stebi prie-

vaizdą, ragaujantį vyną, išimena jo pastabą. Visas šis pasakojimas šviežias ir skaidrus tarsi vanduo iš Kanos šaltinio. Tačiau šventojo evangelisto Jono vedami, matome, kaip vanduo virsta vynu. „Taip jis parodė savo šlovę“. Evangelistas Jonas rupestingai parinko žodžius aprašydamas pirmąjį viešą Jėzaus tarnystės veiksmą — Kanos stebuklą. Evangelistas prilygina jį Jėzaus atėjimo tikslui — čia apreiškama Jėzaus arba jo Tėvo šlovė. Evangelisto Jono požiūriu Jėzaus šlovė tolygi Tėvo šlovei. Tam tikra prasme evangelistas šioje vietoje galėjo padėti plunksną. Jėzaus atėjimo tikslas pasiekiamas. Tai patvirtinama žodžiais: „ir mokiniai įtikėjo jį“. Evangelijos pabaigoje Jonas teigia, jog jis parašė savo pasakojimą, kad žmonės įtikėtų, jog Jėzus yra Dievo sūnus. Šis tikslas buvo pasiektas Kanoje. Vestuvių epizodas leidžia mums suvokti Jono evangelijos ypatingumą. Biblistai vadina ją „įgyvendintą eschatologiją“. Tai reiškia, jog savo viešosios tarnystės metu Jėzus iš anksto pranašavo tai, ką buvo sutelktas visas jo gyvenimas, apimant mirtį ir prisikėlimą. Kadangi jis yra įsikūnijęs Dievo Žodis, kiekvienas jo veiksmas buvo šlovės apreiškimas. Evangelistas Jonas, žinoma, suvokė, jog pirmasis jo viešosios tarnystės veiksmas pilnutinai neapreiškė visos jo šlovės ir galios ta apimtimi, kaip galutiname išaukštinime. Tik galutinio Jėzaus išaukštinimo metu buvo duota Šventoji Dvasia (plg. Jn 20, 22). Per Kanos vestuves Jėzus sako savo motinai, prašydamas jo pagalbos: „Dar neateik mano valanda“. Jono evangelijoje sąvoka „Jėzaus valanda“ turi ypatingą reikšmę. Tai jo išaukštinimo ant kryžiaus ir prisikėlimo „valanda“. Tai „valanda“, kai jis visus žmones patraukia prie savęs (plg. Jn 12, 32). Taip tai „valanda“, kai ateis laikas „iš pasaulio keliauti pas Tėvą“ (Jn 13, 1). Vis dėlto tam tikra

Sv. Mišios Jėzuitų bažnyčioje Kaune „XXI amžiaus“ dešimties metų jubiliejaus proga. Ričardo Šaknio nuotr.

prasme ta valanda atėjo per Kanos vestuves. Jėzus ten padarė savo stebuklų pradžia. Biblijos kalboje ženklas nėra tik abstrakti sąvoka. Tai pirminis atskleidimas tos tikrovės, kurią jis nurodo.

Tai yra viena iš priežasčių, kodėl Jėzus čia kreipiasi į Mariją „Moterie“, užuot vadinęs ją Motina. Jono norėta nurodyti „moterį iš Pradžios knygos“ (Pr 3, 15). Ten Dievas sako žmogui: „Aš sukelisiu priešikumą tarp tavęs ir moters, tarp tavo palikuonių ir jos palikuonių; jis kirs tau per galvą, o tu kirsi jai į kulną“. Marija yra ta moteris, kurios palikuonis Jėzus sutraiskė žal-

čiui galvą. Jono aprašytoje Kanos scenoje atsiveria tiek Jėzaus žemiškojo buvimo grožis, tiek viso jo gyvenimo, mirties ir išaukštinimo šlovė. Kanoje Jėzus apreiškė savo šlovę, jo mokiniai įtikėjo Jėzų. Kanoje Marija tapo pergalės prieš blogi moterimi.

Mes taip pat esame Jėzaus „įgyvendintosios eschatologijos“ dalyviai. Netgi dar šioje žemėje prisiliečiame prie jo šlovės. Nuo krikšto momento džiaugiamės amžinojo gyvenimo dovana. Dangus yra kulminacija tos tikrovės, kuri prasidėjo žemėje.

„Bažnyčios žinios“, 2000 m., Nr. 24

MARIJOS MOTINYSTĖ

Bažnyčios liturgijoje po Kristaus Gimimo dienos minėjimo atskira iškilmė skirta jo Motinai. Bažnyčia pabrėžia glaudų Motinos ir Sūnaus ryšį Išganymo istorijoje. Marija yra tuo pat metu Dievo Motina ir žmonių motina. Gyvendama žemėje Marija buvo susijusi tiek su savo Sūnaus asmeniu, tiek su jo darbu. Vatikano II Susirinkimo konstitucijos Lumen gentium baigiamasis skyrius skirtas „Marijai, Dievo Gimdytojai, Kristaus ir Bažnyčios slėpinijei“. Šiame dokumente apibendrinama, kad visos Marijai suteiktos ypatingos malonės — skaitumas, nekaltasis prasi-dėjimas, paėmimas ir dangų su kūnu ir siela — susijusios su jos motinyste. Marija pasitar-na Atpirkėjui ir atpirtie-siems žmonėms pirmiausia kaip Motina. Šis motinystės vaidmuo buvo tobulai įvykdy-tas jau Marijai sutikus būti Sūnaus Motina. Veliau jis iš-siplėtė apimdami ir anks-tyvąją Bažnyčią. Marija tik palengva ir tolydžio suvokė savo vaidmenį: „Šventiausioji Mergelė zengė į motinų keliu“ (LG, 58). Panašus savimones augimas pastebimas ir Bažnyčios gyvenime. Bažnyčia turi vis iš naujo apmąstyti savo santykį su Kristumi. Visuotiniame Efezo susirinkime (431 m.) Bažnyčia oficialiai paskel-bė Mariją Dievo Motina (theo-tokos). Tai buvo pirmasis nestorijonų, kurie laikė Ma-riją tik žmogiškosios Kristaus prigimties motina, eretizai. Tik per šimtmečius Bažnyčia geriau perprato savo ryšį su Marija kaip Motina. Vatikano II Susirinkimas aiškiau suvo-kė tiesą, jog Marijos motinystė apima visus žmones. 1964 m. lapkričio 21 dieną, užbaigus trečiąją Susirinkimo sesiją, popiežius Paulius VI paskelbė Mariją Bažnyčios Motina. Šis titulas pabrėžia, kaip Marija motiniškai bendradarbiauja su savo Sūnumi gimdant ir ugdant krikščioniškąjį tiki-nčių gyvenimą.

Marija atlieka savo motiniš-kąjį vaidmenį keliais lygmeni-mis: tiek savo žemiškojo laiko-tarpiu, tiek Bažnyčioje nuo ankstyviausių laikų iki dabar, tiek ateisiančioje Karalystėje. Pirmasis jos bendradarbiavi-

mo aktas buvo sutikimas tapti Jėzaus Motina. Slėpininga Dievo valia jos gyvenime ne-šykštėjo išbaidymų. Galima įsivaizduoti, ką jautė paprasta mergaitė, pasiryžusi gyventi nekaltybėje ir išgirdusi angelo apreiškimą apie dieviškojo Sū-naus motinystę.

Vestuvės Galilėjos Kanoje ženklina viešojo jos Sūnaus gyvenimo pradžia. Marija kreipiasi į Jėzų jaunavedžių vardu. Jos prašomas Jėzus įvykdo pirmąjį iš tų ženklų, kurie atskleidžia jį esant Die-vo Sūnumi. Vandens pakeitima į vyną atskleidžia Jėzaus ryšį su dangaus Tėvu. Jėzui drauge su Tėvu būdinga ku-driamoji galia. Šia proga Mari-ja vadinama „moterimi“, o ne Motina. Jonas buvo vienintelis evangelistas aprašęs šį įvykį. Kreipimasis į Mariją vardu „Moterie“ primena kitą mo-terį, Ievą, visų gyvųjų motiną. Marija yra naujojo gyvenimo Motina, gyvenimo, kurį jos Sūnus Jėzus atnešė į pasaulį. Ši scena nurodo būsimą sceną po kryžiumi, kai į Mariją dar-sykį kreipiamasi „Moterie“. Šiuo atveju Jonas vėl yra vi-nintelis evangelistas, aprašęs sceną po kryžiumi. Mirstantis Kristus atsigrėžia į savo Mo-tiną tardamas: „Moterie, štai tavo sūnus“ (Jn 19, 26). Jonas atstovauja visiems krikščio-niams, jis visų krikščionių var-dą atiduodamas Marijai kaip Motinai. Viešasis Kristaus gyvenimas baigiasi taip, kaip prasideda — bendradarbiau-jant su jo Motina. Jėzui įten-gus į dangaus šlovę, Mariją su apaštalais matome Jeruzalėje meldžiančius Šventosios Dva-sios atsiuntimo. Marijos ryšys su Jėzaus asmeniu prasidėjo, kai ją „uždengė“ Šventoji Dva-sia. Šventoji Dvasia minima ir čia, Marijai meldžiantis drau-gė su ankstyvąja Bažnyčia.

Šventasis Ambraziejus buvo pirmutinis iš Bažnyčios tėvų, iškeles Marijos ryšio su Sū-numi svarbą, atskleidęs Ma-riją kaip Bažnyčios įvaizdį ir idealą. Marija kaip Motina yra krikščioniškojo gyvenimo pirmtakė. Jos pavyzdžiui visi Bažnyčios nariai turėtų būti „be jokios dėmės nei raukšlės“ (Ef 5, 27). Vienas iš būdin-gusių Marijos motinystės bruožų yra bendradarbiavi-

ATSINAUJINIMO DIENA KAUNE

Gruodžio 3 d. katalikų ben-druomenė „Gyvieji akmenys“ Vytauto Didžiojo universitete surengė Atsinaujinimo dieną „Ar jubilieus jau baigiasi?“ Paslovinę Viešpatį giesmėmis, Atsinaujinimo dienos dalyviai klausėsi dr. Peter Williamson (JAV) mokymo „Kur eisim toliau?“

„Geroji Naujiena, dvasinė Jubiliejaus malonė, nesibaigia, ji tęs savo darbą pasaulyje ir Bažnyčioje, jei paklusime Šventajai Dvasiai! — sakė prelegentas. Anot jo, Jubiliejaus tikslas — mūsų evange-lizacija ir atsivertimas, kad galėtume kitus evangelizuoti. Naujojo krikščionybės pavasario įvaizdis yra ankstyvoji Bažnyčia, pasijususi tuo, kad tikintieji buvo pripildyti Šventosios Dvasios ir gyven-o jausdama jos veikimą, ištiki-mai laikėsi apaštalių mokslo, šventės Eucharistiją ir savo gy-venimu liudijo tikėjimą.

Ses. Ignė Marijošūtė kal-bėjo apie Jubiliejinus metus kaip naujojo krikščionybės pa-vasario preliudiją. Pasak pre-legentės, Jubilieus Lietuvai — laiko pilnatvė ir proga kai ką atnaujinti Lietuvos Bažnyčioje. Kiekviename žmoguje slypi troškimas pažinti Dievą ir liudyti savo tikėjimą ne tik žodžiu, bet ir darbais. Įvar-dijusi tikintųjų atsakomybės už save ir kitus svarbą, prele-gentė pažymėjo, kad tikintie-siems Bažnyčia yra namai, kuriuose jie gyvena, ir ragino siekti bendruomeniškumo, gi-lesnio bendradarbiavimo su dvasininkais, nes tik ben-druomenėje Viešpatį gali su-teikti malonę atpažinti tiesą. Pabrėžusi maldos, mokymo, pastoracinės bei misijinės veiklos svarbą kelyje į Dievo pažinimą, ses. Ignė akino pa-sitikėti Dievu. Prelegentė At-sinaujinimo dienos dalyviams taip pat kvietė apmąstyti, ar savo atleidimu ką nors iš-laisvinome, ar leidėmės atnau-jinami, ar gilinomės į Šventąjį Raštą, ar žmonės įžiūri mu-myse tikintį krikščionį ir pan.

Po pietų vyko darbas gru-pėse: dr. Peter Williamson supažindino su katalikiškuoju Biblijos aiškinimu, teol. lic. A. Lukaševičius kalbėjo apie san-dorą ir palaiminimą. Po teol. lic. B. Ulevičiaus įvado į Eu-charistijos liturgiją, kartu su arkivyskupu S. Tamkevičiumi, SJ, ir kunigais buvo šventiama Eucharistija.

BŽ, 2000 m., Nr. 23

mas. Vykdydama Dievo valią, Marija bendradarbiavo tikėji-mo ir klusumo dvasia. Ji neprilygstamai mylėjo Dievą ir pastikėjo jį. Marijos iš-tarto fiat galutinai padariniai nebuvo jai iš karto atskleisti. Marija leido Dievui laisvai kurti jos naują gyvenimą. Per ją prasidėjo Jėzaus gyvybė, o per tai ir mes turime naująjį gyvenimą.

BŽ, 2000 m. Nr. 23

SKELBIMAI

**ELEKTROS
[VEDIMAI - PATAISYMAI]**
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdėdame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiamie stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

**Reikalingi taksi
vairuotojai. Pats apmokau.
Skambinti
tel. 847-774-6643.**

**TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624**

**Medicinos įstaiga Wheeling,
IL, reikalingas masažistas.
Privalo turėti Amerikoje
išduotą leidimą. Skambinti
tel. 847-392-8080.**

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFF. (773) 586-8888
HOME (708) 425-7188
MOBL. (773) 586-8285

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

**Oak Lawn išnuomojamas butas —
\$600 mėn. su šiluma ir elektra.
Beverly išnuomojamas 4 miega-
mųjų kambarių, yra 2 mašinų garažas.
Vakariniame Oak Lawn dalyje, ramio-
je vietoje parduodamas „townhou-
se“ — 4 miegamieji, 2 vonios. Yra
didelis dviejų mašinų garažas. Artai
golfo laukas, baseinas, parkas.
Skambinti: 773-767-2400, First
Rate Real Estate, Aušra Padalino.**

**A newly formed Community
Bank located in the southwestern
suburbs is offering excellent career
opportunities for part time Ac-
count Executives. These positions
require prior New Accts. and
Teller experience. If you desire to
be a part of a company with great
benefits and a team-oriented
approach call or send resume to:
Community Bank of Lemont
1237 State St.
Lemont, IL 60439
630-257-1900**

**Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS**
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

SVEIKATOS KLAUSIMAI

MEDICINAI SIEKTINAS DVASIŠKUMAS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Jis nėra pasenęs, kaip šian-diena tvirtina Lietuvos Svei-katos ministerijos atstovai, bet užleistas ir būtinai atgaivinti-nas mediciniškas siekis. Savo dvasinio pagrindo supratimas iš pagrindų pagerina ligonio tvirtėjimą. Taip tvirtina me-diciniškame žurnale („Postgra-duate Medicine“, Nov. 2000, Vol. 108, No. 6) Gregory A. Plotnikoff, M.D., MTS.

Jis pateikia tikrą pasnekesį su savo ligone, entuziastiškai sveikindamas ją: „Ms. C., tamsta per 20 metų chemiškai besisvaiginai ir dabar jau 40 dienų esi blaivi. Tamsta su-mažinai rūkymą iki 3 cigarečių per dieną ir ėmėi sveikai misti. Kur yra viso to paslap-tis?“ Ji atsakė: „Aš meldžiuos. Dabar mano dvasiškumas yra man svarbus. Aš skaitau Šventąjį Raštą. Aš lankau 12 — step group, aš turiu tris gera-darius. Bet daugiausia aš mel-džiuos“.

Aišku, dvasiškumas gali bū-ti svarbus ligoniams, besitai-santiems nuo nesveiko įpročio — persivalgymo, persigėrimo, rūkymo...

Taip pat dvasiškumas gali būti svarbus ligoniams, prieš akis turintiems aštrų, chro-nišką ar gyvybei gresiantį su-sirgimą. Pagal vieną „Natio-nal Survey“ (Dujardin RC. „Faith in Medicine“. Detroit, Free Press. Dec. 26, 1996), 80 proc. suaugusių amerikiečių tiki, kad religija labai daug padeda ligoniams ir jų še-i-moms grumtis su nesveikata.

1999 m. apklausa („USA Weekend“) nurodo, jog per 75 proc. suaugusiųjų ištikime, kad tikėjimas gali padėti žmo-nėms atsigausti nuo susirgimo ir kad Dievas kartais įtakoja žmonių pasveikimą. Tos ap-klausos 75 proc. asmenų tiki, jog kieno nors meldimasis už tave, gali talkinti jo pagijimui, 56 proc. suaugusiųjų pasakė, kad tikėjimas padėjo jiems pasveikti nuo nesveikatos, su-zeidimo ar ligos.

Dvasiškumas tikėjimas reika-lauja protinio dėmesio. Dva-siškumas jau nėra privatus —

jis vyrauja krašto žiniasklai-doje ir yra dažna medžiaga žymiausiuose medicinos žur-naluose.

Tarp 1994 ir 1999 m. suau-gusių amerikiečių gyvenime dvasinio augimo reikalas pak-i- nuo 20 iki 78 proc. Retai kuri kita visuomeninė grupė sulaukė taip greito nusiteiki-mo pakitimo.

Tokia kaita įtakoja gydyto-jus pasiręgti pacientų pokal-biams apie dvasiškumą. Nek-reipdamas dėmesio į ligonio gyvenimo tikslą, gaires ir gy-venimo galutinę prasmę, gy-dytojas gali nuteikti ligonius nepakankamai, neveikliai ir nepatenkinamai priežiūrai.

Todel, kaip religija turi vi-suomeniškumą, taip ir medicina turi dvasiškumą — tik tada pa-cientas bus nuteikiamas pras-mingiausiais pasitarimais. Sėkmės!

*** Panevėžyje panaikinus
blaivyklą, priklausiusią Vy-riausybės policijos komisa-riatui, šiemet Aukštaitijos sos-tinėje ketinama įsteigti Pri-klausomybių ligų centrą, ku-riam kurti Panevėžio apskrities iš valstybės biudžeto jau ga-vo pusę milijono litų, tačiau vi-siškam jo įkūrimui prireiks 2 mln. litų. Pirmiausiai už skir-tas lėšas bus pradėta teikti ambulatorinė pagalba narko-manams ir alkoholikams. Tau-pant lėšas, nuo 2000 m. sausio 1 d. blaivyklos buvo panaikin-tos Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Kedainiuose, Mažeikiuose, Prienose, Rad-viliškyje, Rokiškyje, Trakuose ir Utenoje. Vilniaus, Kauno ir Panevėžio policijos komisa-riatų blaivyklos buvo uždary-tos nuo praėjusių metų vasa-ros.**

(BNS)

*** Socialiniai darbuoto-
jai trečiojo tūkstantmečio
išvakarėse pasveikino tris
kaunietes, pradėjusias antrą
savo gyvenimo šimtmetį. Kau-ne trečią tūkstantmetį sutiko
50 šimtamečių. Vyriausiai
miesto gyventojai — 112 me-
tu.**

(Elta)

Vilniaus Visų Šventųjų bažnyčios Marijos Sopulingosios koplyčia. Bažnyčia stovi Vilniaus senamiesčio pakraštyje, šalia buvusios miesto sienos. Eltos nuotr.

APIE SEIMO NARIŲ
PRIEŠAIKĄ

Š.m. sausio 5 d. „Draugo“ laišku skyriuje išspausdintame Jono Daugėlos laiške teigiama, kad aštuoni lenkai ir trys rusai — Lietuvos Seimo nariai — prisiekė lenkiškai ir rusiškai.

Pagal Seimo statutą, Seimo narys neįgyja igaliomybę ir negali pradėti eiti pareigų, kol neprišiekia — tai yra, neperskaito įstatymo nustatyto priešais teksto Seimo posėdyje, Konstitucinio teismo pirminko akivaizdoje. Šis tekstas yra lietuviškas ir jokia kita kalba skaitomas būti negali. Vienintelė išimtis yra paskutinis priešais teksto sakinytis: „Tepadeda man Dievas“. Prišiekiantis Seimo narys turi teisę jo neperskaityti, arba išsakyti jį ta kalba, kuria jis kreipiasi į Dievą.

Per pirmąjį naujai išrinkto Seimo posėdį pernai spalio 19 d. vienas Seimo narys šį sakinyį ištarė rusiškai, o du ir lietuviškai, ir lenkiškai.

Giedrius Apuokas
Lietuvos generalinis konsulas
Čikagoje

„DRAUGO“ PUSLAPIS
INTERNETE

Tik ką peržiūrėjau naująjį „Draugo“ puslapį interneto tinklalaidėje. Ačiū už tokią dovaną! Per darbus kartais pritrūksta laiko išsklausti lietuviškų žinių per „Margutį“, o čia viskas — kaip ant delno — ir paskutinės naujienos iš Lietuvos, ir pranešimai apie renginius. Linkiu ir toliau eiti tuo keliu, neužmiršti mūsų, tu, kurie gauname bet kokią naująją iš Lietuvos, tu, kuriems, net ir čia, rūpi gimtasis kraštas.

Rimantas Gurauskas
Downers Grove, IL

JAU NEBEGALIŲ
PAKLAUSTI

A. Škiudaitė straipsnyje „Kalba apie pasipriešinimą okupacijai...“ („Draugas“, 2000.12.29) perduoda Antano Stasiškio komentarus apie „incidentu tapusią įstatymo priėmimo-atšaukimo istoriją“. Kalbant apie 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos Laikinosios Vyriausybės nepriklausomybės atstatymo pranešimą per radiją Stasiškis sako „prie įstatymo buvo pridėti 2 pareiškimų tekstai...“, bet paskutiniu momentu jų atsisakyta, nes rašytinio teksto nėra išlikę (bent jau valstybiniuose archyvuose), tik įrašas patefono plokš-

telėje su Leono Prapuolenio balsu...“

Mano dėdė Algirdas Griškėnas dirbo Vilniaus ir Kauno radiofonuose nuo 1940 iki 1944 metų, ir jisai perskaitė Nepriklausomybės atstatymo pranešimą. Savo atsiminimuose (išspausdintuose „Pergalėje“, 1990 m. birželio - spalio numeriuose) jis gana smulkiai ir įdomiai aprašo tos dienos įvykius Kauno radiofone, ir tarp kitko rašo (cituojau su tarpais): „Martynas (Kliausius) mane pakvietė į pranešėjų kambarėlį ir padavė du mašinėle spausdintus popieriaus lapus... Alio, alio! Čia Nepriklausomos Lietuvos radijas. Skelbiame Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo deklaracijos aktą. Susitarusi kairioji vėl naujai atgimstančios Lietuvos vyriausybė šiuo skelbimu atstatanti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę... Beveik iškilmingu ar bent pakiliu balsu perskaitau keliasdešimt svarbių ir tvirtai motyvuotų eilučių ir pabaigoje keiliolika visai Lietuvai gerai žinomų pavardžių: Škirpa, Raštikis, Ambrazevičius, Germanas... Antrasis dokumentas... buvo Lietuvių aktyvistų fronto štabo atsišaukimas į Lietuvius tautą, pasirašytas štabo igalioto Leono Prapuolenio, ... (kurį) skaitė ir pats Prapuolenis“.

Kai šį rudenį išgirdau tuos nepriklausomybės pranešimo žodžius per Amerikos Lietuvių Televizijos transliuojamą LRT „Panorama“ laidą, tai buvo mano dėdė, kaip gyvas.

Dabar man kyla įdomūs klausimai: Ar tame patefone įrašė archyvuose yra nepriklausomybės akto ir aktyvistų fronto pranešimai, ir ar abudu pažymėti, kad Prapuolenio įrašyti? Ką dėdė padarė su tais mašinėle spausdintais lapais? Kadangi atsiminimuose jis cituoja pranešimo žodžius, ar iš atminties, ar jisai kur nors tuos lapus turi? Grįžęs iš Sibiro, beveik 23 metus dirbo Vilniuje Knygų rūmuose, tai gal ten jie kur nors paslėpti? Kazin? Deja, dėdė mirė 1999 m. balandžio 28 d., ir jau nebėgaliu jo nieko paklausti.

Giedrė Griškėnaitė
Gillespie
Chicago, IL

NEEILINIS TALENTAS

Džiaugiuosi „Bičiulyste“. Li-gija Tautkuvienė — neeilinis talentas, kuris pasireiškia, pasirodo, dar ir žurnalistika. Laukiame to skyriaus dažnai ir vis tobulejančio. Labai patiko tautiečių atsakymai į užgauius komentarus Lietuvos spaudoje apie išvykstančius į

„Žiburelio“ auklėtinių teveliai sparčiai dirba, noredami užbaigti plytų takelį, pavadintą „Kelias į ateitį“. Tai puikus sumanymas, paremiant PLC, Pal. J. Matulio misiją ir paskatinant mažuosius mokinius bei jų šeimas, kaip svarbu prisidėti prie lietuviškos veiklos puoselėjimo. Visi, atsilankę į Pasaulio lietuvių centrą, kviečiami pamatyti takelį ir pasiskaityti, kas jame įrašyta. Takelis buvo pašventintas pernai lapkričio 5 d. Ritonės Rudaitienės nuotrauka

užsienį, bet nenorinčius prarasti Lietuvos pilietybės. Galbūt ir Lietuvos valdžia atkreips dėmesį į šį mūsų šauksmą. Juk lietuvių tauta maža — kiekvienas lietuvis jai turi būti svarbus. Mes nieko daugiau nenorime, tik turėti tas pačias teises, kurios taikomos išvykusiems iš Lietuvos po Antrojo pasaulinio karo.

Alionida (Alė) ir Virgis
Saukaičiai
Chicago, IL

PENSININKŲ SKUNDAI
LIETUVOJE

Skaitant Lietuvos spaudą ir stebint žiniasklaidą, pastebėjome aktyviai sujudusią pensinio amžiaus žmonių grupę prieš pensijų sumažinimą tiems, kurie nenori pasitraukti iš turimo darbo ir tuo pačiu nori naudotis gaunama nesumažinta pensija. Gal tai ir būtų gera, jei nebraškėtų Lietuvos biudžetas.

Kaip žinia, prieš Kalėdų šventes (tam pasirinktas laikas gal ir nebuvo labai vykęs, buvo galima palaukti bent iki po švenčių) Seimas priėmė pensijų pataisų įstatymą, sukelusį daug erzelio ir nepasitenkinimo pensininkų tarpe, labiausiai miestuose. Pensijos buvo sumažintos pagal jų dydį: didesnes gaunantiems — labiau, negu tiems, kurių mažos. Tad vargšus provincijoje šis įstatymas mažiausiai tepalietė.

Pensijų mažinimo įstatymai ar iš jų išskaitymai nėra populiariūs nei viename krašte. Iš gaunamos pensijos („Social Security“) jos dalis, pildant mokesčius, yra apmokestinama ir šiame krašte. Be to, dirbantysis dalį uždario dar sumoka metų gale, pildydamas mokesčių formas. Manytina, kad ir Lietuvos pensininkai ne-

turėtų rūstauti ar streikuoti, noredami išsilaikyti iš sovietinių laikų įsitvirtintose šiltose vietose ir tuo pačiu gauti, laikiui atėjus, visą pensiją.

Būtų sveikintina, jeigu vyresnieji, noredami gauti pensijas, susiprastų ir savo turimas vietas užleistų jaunesniems, kuriems, užėmus jų svarias pozicijas, „dangus nesugriūtų“, o gal tie jaunikliai savo iniciatyva, išsilavinimu, stažuotėmis užsienyje ir igauta patirtimi darbus atliktų veiksmingiau ir dinamiškiau. Esant 13 proc. krašte bedarbių, reikėtų dėti visas pastangas, kad, užuot leidus talentingiems jauniems žmonėms išsibėgioti po svetias šalis, bandyti sudaryti jiems sąlygas likti ir darbuotis savame krašte, kur gal ir mažiau duonos, bet ji gardesnė, ir tėviškos pastogė, nors ir skurdesnė, bet meilelė.

Sios mintys kilo, perskaičius Audronės V. Škiudaitės straipsnį „Pensininkų diktatūra“, š.m. sausio 10 dienos „Drauge“. Neskaiciuosi šio straipsnio, patartina jį, o taip pat ir kitus jos aktualiomis temomis spausdinamus „Drauge“ straipsnius, perskaityti.

Juozas Končius
Lemont, IL

GRAŽU — GRAŽIAU —
GRAŽIAUSIA

Gražu yra gauti laiškus ir siuntinius iš Lietuvos: labai gražus yra Lietuvos pašto ženklai!

Beveik visi pasaulio pašto ženklų rinkėjai (filatelistai) mano, kad Lietuvos pašto ženklai yra labai gražūs.

(Man pačiam gražiausi yra Lietuvos pašto ženklai su stumbrais.)

Gražiau būtų, jeigu Lietuva sugebėtų gražiai atnaujinti Vilniaus senamiestį!

Vilniaus senamiestis tada būtų viena iš gražiausių ir įdomiausių vietų Europoje: senas universitetas (nuo 1579 m.) su 14 kiemų, siauros, kreivos gatvelės, seni, įdomūs pastatai. Ir saviems, ir turistams.

Gražiausia būtų, kad Lietuva ir viso pasaulio lietuviai pajęgtų ir sugebėtų gražiai ir tinkamai atstatyti Lietuvos Valdovų rūmus Lietuvos širdyje — Vilniuje.

Tai būtų puikūs rūmai Lietuvos prezidentui ir kartu — šaunios praeities muziejus.

Antanas Klimas
Rochester, NY

SKIRTINGAS ISTORINIŲ
ĮVYKIŲ ĮVERTINIMAS

1941 m. birželio 23 d. mūsų laisvės kovotojai paskelbė, kad yra atstatoma Lietuvos nepriklausomybė ir paskelbė vyriausybės sudėtį. Pereitų metų pabaigoje Lietuvos Seimas priėmė įstatymą, kuriuo

šis nepriklausomybės atstatymo aktas būtų pripažintas istoriniu dokumentu. Tačiau, visų mūsų dideliame nustebime, iš „diplomatinės“ kelionės grįžęs, Seimo pirmininkas skubiai siūlė prezidentui, kad šis įstatymas būtų vetuotas. O prezidentas irgi pareiškė, kad šis įstatymas yra „klaida“. Jiems pritarė nemažai mūsų politikos veikėjų, tvirtindami, kad to meto Laikinosios vyriausybės paskelbimas yra surištas su žydų žudynėmis.

„Draugo“ Nr. 251 yra įdomus dienraščio bendradarbis V. Škiudaitės pasikalbėjimas su šio įstatymo pradininku N. Stasiškiu. Be kitko jis sako: „Atvirai kalbant, nesu dar moraliskai atsigavęs nuo šio smūgio. Iš tikrųjų tai, kas įvyko, yra išdavystė tų žmonių, kurie sukilo ir kurie žuvo 1941 m.“

Ir jis priduria: „Prieš Raudonąją armiją su ginklu rankose kelios dešimtys tūkstančių sukilėlių išėjo ne todėl, kad jie norėjo po dviejų savaitių turėti galimybę šaudyti žydus. Sukilimo tikslas ir paskatos buvo visai kitokios — Lietuvos valstybės atstatymas“.

Džiugu skaityti tokį drąsų ir teisingą laisvės kovų dalyvio pareiškimą. Ir džiugu, kad šis pareiškimas rado vietos Danutės Bindokienės redaguojamame „Draugo“ dienraštyje.

Jonas Daugėla
Ormond Beach, FL

A. † A.
BRONEI PILIPAVIČIENEI

A. † A.
Dr. JUOZUI PILIPAVIČIUI

iškeliauvus Amžinybėn, jų dukroms — LINAI ir RITAI, sūnui ROMUI bei jų šeimoms ir giminėms reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

*Juozas Žadeikis
Zosė Martinaitienė
Teodora ir Jonas Tamuliai*

A. † A.
ADELEI STAŠKEVIČIENEI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą dukteriai DANUTEI LIAUBIENEI ir jos vyrui.

Cleveland'o ateitininkai

A. † A.
VYTAUTUI JUCIUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą seseriai BIRUTEI ČYVIENEI ir broliui ALGIUI PENKAUSKUI bei jų šeimoms.

Cleveland'o ateitininkai

SAUSIO 13-OSIOS TAUTA

Atkelta iš 3 psl.

Posovietinėse visuomenėse yra pernelyg daug susikaupusios neišnaudotos energijos, kuri veržiasi pačiu keisčiausiu būdu. Ir gaila, kad neatsiranda pakankamai gabių vadų, kurie tą minios energiją sugebėtų nukreipti kūrybai, naujam gyvenimui statyti. Bet turime tai, ką turime. Esame tokie, kokie esame: patriotai ir nevykeliai, darbininkai ir tušti svajokliai, garsūs pasaulinių scenų primadonomis, krepšinio mokykla ir žudikais bei vagimis.

Iškilmingame Seimo posėdyje kalbėjusi Sausio 13-ąją žuvusio Tito Masiulio mama pasakojė atsitikimą iš sūnaus

gyvenimo. Jis tarnavo sovietų Tolimųjų Rytų laivyne. Užėjo audra ir virėjas nesugebėjo iškepti tokiomis sąlygomis duonos. Grėsė, kad 150 jūreivių liks nevalge. Tada laivo vadas pakėlė Titą naktį ir pasakė: „Tu lietuvis, tu galėsi“. Taip ir buvo. Titas iškepė duoną per audrą ir pamaitino žmones.

Tokie mes, tik reikia nors vieną kartą metuose tai prisiminti, kad nenupultume dvasia. Mes — sausio 13-osios, Kovo 11-osios, partizanų respublikos, Dariaus ir Girėno, Vytauto Didžiojo tauta.

• Keliai vis tiesiami ir lyginami, bet ne viskas automobiliais vežama.

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

„Žiburelio“, Montessori mokyklėlės „Plytų takelį“ prie Pasaulio lietuvių centro Lemonte 2000 m. lapkričio 5 d. palaimina Pal. Jurgio Matulio misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ. Ant plytų — vaikų vardai, eilių posmeliai, takelis veda prie koplytelės. Indrės Tijiūnienės nuotrauka

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“ sausio 17 d., trečiadienį, 2 val.p.p. atsilankys kun. dr. Arvydas Žygas, kuris visada suranda laiko padraugauti su vyresniaisiais. Svečias kalbės tema „Gerųjų darbų suvaidinimas Lietuvoje“. Nuosirdžiai kviečiame visus atvykti pasimatyti, pasveikinti ir pasidžiaugti nauju kunigu Arvydu. Bus ir bendri pietūs.

Literatūrologas Titus Antanaitis gildens Eglės Juodvalkės knygos „Cukraus kalnas“ literatūrinę aprašą. Knygos sutiktuvas vyks vasario 4 d., sekmadienį, 12:30 val.p.p. PLC, Lietuvių dailės muziejuje. Sutiktuvas rengia JAV LB Kultūros taryba.

Pal. J. Matulaičio misijoję vasario 4 d. po 11 val.r. Mišių šaukiamas metinis misijos narių susirinkimas. Bus renkami du nariai į misijos tarybą. Finansų komitetas pateiks finansinę ataskaitą.

Katalikai, evangelikai liuteronai ir reformatai dalyvaus ekumeninėse lietuvių kose pamaldose sausio 21 d., sekmadienį, 3 val.p.p. Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke. Pamokslą sakys kun. dr. Kęstutis Trimakas. Giedos jungtinis choras, vadovaujamas muziko Ricardo Soko. Taip pat dalyvaus kun. Rimantas Gudelis, vyresnysis Hansas Dumpeis, reformatų parapijos diakonė Erika Brooks, taip pat liuteronų bažnyčios kunigas iš Lietuvos Valdas Aušra.

Parodos

Jau atsidariusi ir veikia Renatos Palubinskienės tapybos darbų paroda Čikagos miesto centre, Byron Roche galerijoje, 750 N. Franklin St., Chicago. Dabar Gross Point Park Michigan gyvenanti dailininkė yra gimusi Kaune, kur ir baigė savo dailės studijas, o vėliau dirbo M. K. Čiurlionio valstybinio muziejaus restauratore. Jos alegoriniuose tapybos darbuose kelios svarbės temos – žmogaus vidinė kova, gyvenimo trapumas, žmogaus stengimasis suprasti jį supantį pasaulį. R. Palubinskienės darbus galite išvysti ir Internetu:

www.byronroche.com
Galerijos tel. 312-654-0144.

Skelbimai

• **Algis Širvaitis & Associates ieško lietuvių mokančių anglų ir lietuvių kalbas.** Pageidaujamas kompiuterio ir bendro įstaigos darbo supratimas. Kandidatė išmokysime atlikti teisinės asistės pareigas. Valandos pagal susitarimą. Įprasti apdraudimai ir t.t. mūsų apmokami. **Skambinti tel. 216-692-1222 arba rašykite adv. Algiui Širvaičiui, 880 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119.**

Matas Mc Carthy ir Vilius Kosmopolos darbuojasi darželyje.

Šaunų linksmavakarių sausio 20 d., šeštadienį, rengia Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios lietuvių choras. Jis vyks parapijos mokyklos salėje, 4420 S. Fairfield Ave, Brighton Parke, 6 val.v. – vakarienė, baras, 7 val.v. – programa, dainos, šokiai. Gros Algimantas Barniškis. Choras kviečia ir laukia visų. Atvykite! Dalis pelno bus skiriama bažnyčios vitražų atnaujinimui.

„Seklyčiai“ reikalingas tarnautojas/a. Turi gerai kalbėti lietuviškai ir angliai, mokėti dirbti kompiuteriu. Kreipkitės tel. 773-476-2655.

Pal. Jurgio Matulaičio mirties metinių proga (prieš jo oficialią šventę) sausio 27 d. bus laikoma šv. Mišių novena sausio 18-26 d. 7 val. ryto tėvų marijonų vienuolyne, prie „Draugo“. Prašoma jungtis savo maldomis, kad greičiau susilauktume jo paskelbimo šventuoliu. Tam reikia tik vieno stebuklo.

Cicero apylinkės Bendruomenė ir Amerikos Lietuvių Tarybos Cicero skyrius bendromis jėgomis ruošia Vasario 16-osios, Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Vasario 10 d., šeštadienį, 12 val. Cicero miesto rotušėje vyks Lietuvos viešosios paskelbimas, sekmadienį, vasario 11 d., 9 val.r. Šv. Antano bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios, tolėj – pamaldų parapijos salėje – akademine programa ir vaišės. Rengėjai nuolankiai kviečia lietuvių visuomenę skaitlingai šventėje dalyvauti.

„Gija“ – diskusijų ir informacijos pasikeitimo klubas, 1997 m. įsikūręs Clevelande Klubo tikslas – suburti JAV gyvenančius lietuvius, norinčius keistis informacija apie renginius, darbus, mokslą ir t.t. Kaip prisijungti prie diskusijų klubo? Jūs galite aktyviai dalyvauti klubo diskusijose nuo to laiko, kai esate įrašytas į nario sąrašą. Tapti diskusijų klubo nariu gana paprasta. Reikia nusiųsti žinutę adresu:

„majordomo@po.cwru.edu“.
Laukelį „subject“ palikite tuščią, pačioje žinutėje tereikia parašyti *subscribe gija* ir jūsų elektroninio pašto adresu. Jau užsiregistravus, žinutes reikia siųsti adresu

gija@po.cwru.edu ir jos bus automatiškai persiunčiamos kitiems „Gijos“ nariams; lygiai taip pat ir jūs gausite kitų siųstą informaciją.

Lietuvių dailės muziejus kviečia į trijų parodų atidarymą, kuris vyks sausio 20 d., šeštadienį, 7:30 val.v. Parodoje dalyvaus Vaiva Senkutė (mišrios technikos darbai), Mindaugas Vitkauskas (vitražai), Jonas Dvirauskas (fotografija, „Lietuva 1933-1940“). Per atidarymą pasirodys „Delčios“ folkloro grupė.

Vilniaus „Visų šventųjų“ parapijos klebonas kun. Jonas Varaneckas (centre) su pomokyklinio centro vaikais, vadovais ir savanore Rita Vencloviene (stovinčia antra iš kairės).

DARBAS POMOKYKLINIUOSE CENTRUOSE LIETUVOJE

Savanoriškas darbas – reikalingas

„Vargšėles, kaip Jūs išvargote, tai ejoite į gatves vaikų ieškoti?“ – tokius pasakymus išgirdo Rita Vencloviene ir Aldona Kamantienė, grįžusios į JAV po penkių mėnesių savanoriško darbo Lietuvoje. Sausio 7 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte maždaug 70 susirinkusių asmenų išgirdo daugiau kaip pusantros valandos trukusį pranešimą, kuriame dvi savanorės patvirtino, jog joms pasiūlyta pagunda nereikalinga. Iš pranešimų teko suprasti, kad savanoriškas darbas Lietuvoje reikalingas, mielas, ir kad Lietuvoje yra daug pasiūlytų žmonių, apie kuriuos galima geriausia sužinoti tik kartu su jais dirbant. Nueiti į kokį nors centrą ir nufotografuoti ten vykstantį darbą yra ne tas pats, ir, be to, kartais apsilankymas išblaško dirbančiuosius.

„Bočių menėje“ susirinkusius pasveikino „Vaikų vartų“ mokslą“ dabartinę pirmininkę Birutę Pabedinskienę, kuri apibūdino būrelis susirūpinimą Lietuvos vaikais, nelančiančiais mokyklos. Būrelis – palyginus jaunas, bet, kaip sakoma, lašas po lašą ir akmenį pritašo. Rita Vencloviene susirinkusius supažindino su Vilniaus pomokykliniais centrais ir programa, kurią ji su Aldona Kamantienė nuvežė į Vilnių. Aldona Kamantienė daugiau pasakojo apie pачius vaikus ir jų kasdieninio gyvenimo sąlygas. Ji taip pat paminėjo kelius stebuklelius – geraširdžių žmonių dosnumą, būtent tais momentais, kai jų labai reikia.

Pranešimo metu vel buvo pakartota „Vaikų vartų“ mokslą“ įsikūrimo istorija. Po 1998 m. įvykio Mokslo ir kūrybos simpoziumo pedagoginėje sekcijoje buvo kalbama, kad Lietuvoje yra daug neliančių vaikų, kurių gali būti net 40,000. Po tokio pranešimo keli klausytojai norėjo išsikabinti ir ieškoti būdų kaip nors padėti. Daug informacijos galejo parūpinti tuo metu Čikagos daktarato siekianti socialinė darbuotoja ses. Daiva Kuzmickaitė. Susirinkusios Čikagos mokytojos ir kitos šia tema besirūpinančios moterys nutarė suorganizuoti būrelį. Raminta Marchertienė pasiūlė pavadinimą „Vaiko vartai į mokslą“. Iš pradžių būrelis norėjo daryti įtaką Lietuvos valdžiai per Švietimo ministeriją, stengiantis tuo reikalu rūpintis garantais laisvą ir pan. Vėliau buvo nutarta, kad reikėtų suorganizuoti talką tiems žmonėms, kurie jau dirba su vai-

kais Lietuvoje, kurie įsteigė pomokyklius centrus. Vaikai tuose centruose jaučiasi saugiai – jais rūpinasi geri suaugusieji, jie pavalgo, paruošia pamokas ir pažaidžia. „Vaiko vartų“ mokslą“ būrelis ir jo darbas iš to ir išaugo. Iš būrelis kaip mažo laivelio, plaukiančio be tikslų, išaugo būrelis, kuris nutarė siųsti mokyklinių reikmenų ir kitokios paramos, o vėliau savanorius, kurie pasidalintų būrelio sudaryta charakterio ugdymo programa su darbuotojais Lietuvoje. Rita Vencloviene ir Aldona Kamantienė plačiau apibūdino šio projekto ir savanoriško darbo ypatumus.

Rita Vencloviene paaiškino, kad pagal tarptautines UNESCO agentūros sudarytas kategorijas, vadinamieji „gatvės vaikai“ gali būti: 1) vaikai, pabėgę iš namų; 2) tėvų išstumti iš namų vaikai; 3) vaikai, kurių namų situacija baisi. Šios trečios kategorijos vaikų ypač daugėja Lietuvoje. Tėvų alkoholizmas bei narkomanija, išskirtos socialinės šeimos, bedarbiystė bei psichiatrinės problemos veikia tėvų elgesį su savo vaikais. Vaikai, kurie namie neturi paramos, švelnumo ar meilės, neturi noro ar nemato reikalo lankyti mokyklos. Jie dažnai neturi ką apsiginti ar valgyti, neturi iš ko nusipirkti mokyklinių reikmenų. Jūs aprašėte kiti vaikai mokykloje, o kartais net prieš kitus išsibarsa iš senovinių laikų užsilikę neprofesionaliai besielgiantys mokytojai. Vaikai, kurie nelanko mokyklų, slankioja po gatves ir pakliūna į visokias bėdas. Ta problema egzistuoja visur pasaulyje. „Vaiko vartų“ mokslą“ būrelis Lietuvoje nutarė padėti, kiek gali.

„Vaiko vartai“ pradėjo palaikyti ryšius ir siųsti šio kitią medžiaginę paramą kunigui, vienuoliui ir pasiūlytųjų žmonių išlaikomiems centrams – dviem Vilniuje, viename Obelių kaime, viename Kazlų Rūdoje, viename Rumbos mieste. Kai kurie centrai yra remiami „Caritas“ organizacijos, kai kurie įsikūrę parapijos klebonas paskirtose patalpose. Rita Vencloviene 2000 m. pabaigė nuvyko į Lietuvą ir apilankė centrus, susipažino su darbuotojais, o abi savanorės Rita Vencloviene ir Aldona Kamantienė 2000 m. vasaros pabaigoje išvyko dirbti į „Visų šventųjų“ parapijos ir „Caritas“ globojamo „Vilties angelo“ centrus. Kaip savanorės teigė, kasdieninių buitinių rūpesčių jos turėjo ne daug, nes buvo apsiostojusios moderniose mokyklose ir pėsčiomis galėjo vaikščioti į centrus. Po sunkios darbo dienos galėjo pėsčiomis nueiti į šv. Mišias arti

esanciose bažnyčiose. O po to galėjo valgyti restoranuose ir lankytis simfoniniuose koncertuose, dvasiškai atsinaujinti. Visa tai galėjo įvykdyti priinama kaina, ką Čikagoje kišenė daug retiau leisdavo.

Darbo sąlygos ir vaikai

Į Lietuvą Rita Vencloviene ir Aldona Kamantienė nušėžė jau Čikagoje sudarytą charakterio ugdymo programą. Pedagogijoje jau kurį laiką įsitvirtino „kooperatyvinio grupių“ sistema. Tema diskutuojama bendrai, uždaviniai atliekami patys vaikai mažose grupelėse, kiekviena su savo vadovu. Būreliai turėjo būti paskirstyti pagal amžių. Rita Vencloviene tą mokymo būdą jau buvo išmėginusi, rašydama savo magistro tezę pedagogijoje ir dėstydama prancūzų kalbą gimnazijoje (buvo gimnazijos mokytoja 30 metų). Aldona Kamantienė žadėjo dirbti su pačiais jauniausiais vaikais (4-8 metų). Buvo planuojamas perteikti šias vertybes: bendravimą, švarą ir tvarkingumą, mandagumą, draugiškumą, atsakingumą, atjautą, darbštumą, dėkingumą, teisingumą ir sąžiningumą, saugumą ir atsargumą. Vertybių perdavimo projektas pavyko, bet ji reikėjo keisti ir tobulinti jau ten nuvažiavus, tariantis kartu su centrų darbuotojais, atsižvelgiant į sąlygas ir aplinkybes.

Nuvažiavusios į Vilnių tikinčios pamatė, kad centrai labai skirtingi ir numatytą programą teks truputį skirtingai įgyvendinti. „Vilties angelo“ centras turėjo pastovius darbuotojus. Centro vadovė ses. Jolita Matulaitė jau pasisekė suburti beveik du tuzinus savanorių studentų, kurie ateina padirbėti su vaikais. Centro darbuotojai kelis kartus per metus ruošdavo savo rekolokijas, kuriose kalbėdavo apie metodologiją ir savo vaikus. „Caritas“ parūpino vaikams pietus. Šiame centre jau buvo šio kitią tiktą – atėdavo maždaug 14 šeimų vaikų. „Visų šventųjų“ parapijos centrui patalpas suteikė klebonas Jonas Varaneckas. Tačiau patalpos – senos ir apleistos, šaltos. Pomokyklinio centro vadovybė pasikeitė per Velykas. Vaikai nebuvo įpratinti prie tvarkos, o pietūs, kuriuos centras galėjo parūpinti, buvo labai kuklūs. Šiame centre užtruko maždaug du mėnesius, kol vaikai buvo „prijaukinti“, kol sudėję centrą darbuotojai surašė naujas taisykles. Atsirado keli ypatingi šio centro geradarai – Ramojus ir Aldona Vaiciai iš Highland Parko moka už atvežtinus penktadienio pietus. O sulūžusių langų pataisymą finansavo geradaris Ernest Rackauskas, lietuvių kilmes advokatas iš Vašingtono.

Jis vienas iš pirmųjų Lietuvoje padėjo įsteigti alkoholikų anonimų („Alcoholics Anonymous“) būrelis. Jis ypač rūpinasi apleistais alkoholikų šeimų vaikais. Maisto parama atėjo iš North Carolina (JAV) „Sharing God's Love“ atstovų Richard ir Killikiki Collings ir didžiausia parama – iš Lietuvių fondo.

Vaikai buvo nuo 4 iki maždaug 13 metų amžiaus (vyresni vaikai lankė kitas programas). Vaikai į centrą atėdavo iš tolimesnių vietovių. Vilniaus mokyklos – labai pripildytos, tai vaikai jas lankė net trimis pamainomis.

„Vaiko vartų“ mokslą“ būrelis aprūpino Vilniaus ir kaimo pomokyklinių centrų vaikams kuprinėmis bei reikalingomis mokslinėmis priemonėmis.

Klausytojus sukrėtė išgirsti Ritos Vencloviene ir Aldonos Kamantienės pasakojimai, kad prie traukinių stoties išsikūrusio „Visų šventųjų“ pomokyklinio centro vaikai save net vadina „stoties vaikais“, kad pagal pasenusią terminologiją „Visų šventųjų“ centro vaikai vadinami „delinkventinio“ pobūdžio vaikais. Kai kurie vaikai kitus į centrą atėjusius vaikus savo elgesiu išstumia, nes jie galbūt švaresni ar gal kitaip išsiskiria iš kitų.

Viename centre jauni vaikai daug rūkė. Kai kur jau matėsi ir kitų svaigalų vartojimo žymių (pvz., klijų kvėpavimo). Savanorės, vykdydamos projektus, kartu su centrų vadovybėmis aptarė, kokias taisykles akcentuos. Svarbiausia, kad valgyti ar programose dalyvauti nebus galima dalyvauti tiems vaikams, kurie nelančios mokyklos. Kai kurie vaikai ne savo noru neįėjo į mokyklą. Kai kurie buvo išstumti namų motinų. Kai kurie vaikai turėjo priziūreti kūdikius brolius ar sesutes, jei tėvai buvo girti ar ligoninėje, ar pan. Kaip bebūtų, ta taisyklė buvo griežta, ir savanorės iš JAV buvo gaila. Tačiau centuose reikėjo vadovautis kokiomis nors taisyklėmis. Kartais laikantis taisyklių, vyko ir saldinių dalinimas, smagios programos, kurios buvo tikras paskatinimas vaikams stengtis ir kiek galima lankyti mokyklą (Lietuvoje, kaip pranešėme paaiškėjo, sunku sužinoti statistiką mokyklų lankomumo atžvilkiu, šeimos nesilanko socialiniai darbuotojai, taip, kaip JAV ar kitur). Tokių darbų faktorių dar per mažai. Vienu savanorės žinomu atveju, net 10 metų amžiaus vaikai mokyklos jau nebuvo lankę net dvejus metus.

Projektų pasiekimai

„Vaiko vartų“ mokslą“ savanorės dirbo kartu su centrų darbuotojais. Kai reikėjo, dalino maistą. Kai kurie vaikai nuo pat ryto nebuvo valgę. Po pavalgymo vaikai maždaug dvi valandas ruošdavo pamokas, suaugusiems padedant. Tik po to vyko charakterio programa. Kiekvienos vertybės išaiškinimui buvo paskirta daugiau kaip viena diena. Tarp kitko, šios dvi savanorės kas antrą dieną ejo į kitą centrą. Vertybių, perdavimas pavyko vaidinimo būdais. „Paroduose“ vaikai išmoko, kaip mandagiai elgtis besirenkant prekes, kurias pirko už „Vaikų vartų“ mokslą“ dovanotas centus. Aldonos Kamantienės broliui mirus, vaikai, jai jau išvykus į JAV, į laidotuves, parašė atjautos laiškus. Viena mergaitė A. Kamantienė paguodė, kad dabar ji turės du angelus sargus, neį broliui danguje nebereikia angelo sargų. Konkurso ir taškų surinkimo būdu kai kurie vaikai turėjo progos pirmą kartą lanky-

tis vaikų teatre. Iš būrelio izdo stipendija buvo paskirta vienai liaudies muzikos mokytojai, kuri tiesiog atvėrė langą į dangų. „Vilties angelo“ vaikams, kurie pirmą kartą išmoko pūsti lūmzelį, groti kanklėmis.

Centuose padėjo savanoriai – viena universitetą baigusi akademikė Vida Kazlauskaitė iš Čikagos apylinkių, tuo metu dirbusi Seime, atėjo padėti abiem centrims. Taip pat labai daug prisidėjo gimnazistė iš Čikagos apylinkių Vija Sirdytė, dirbusi „Vilties angelo“ centre. Vasaros metu Dangulė Kuolienė ir Austė Kuolaitė buvo savanorės „Vilties angelo“ vaikų stovykloje, kur dailininkė D. Kuolienė su vaikais ruošė meno darbus iš gamtos augalų.

„Vaiko vartų“ mokslą“ tikslas – padėti vaikams gyventi prasmingą gyvenimą, kad būtų vilties ateitį. Rita Vencloviene ir Aldona Kamantienė matė, kaip vaikai prisirišo prie savanorių ir darbuotojų. Joms išvykstant vaikų laisvuose matėsi, kad ne dovanos vaikams padarė didžiausią įspūdį. Kaip viename laiške buvo parašyta – „Mums patiko, ne kiek Jūs mums davėte, bet kokios Jūs buvote geros“.

Atrodo, kad 2001 metais „Vaiko vartų“ būrelis narė Rita Vencloviene dar kartą vyks į Lietuvą ir tikisi, kad atsiras daugiau savanorių.

Prelegentų paklausta, ar „Vaiko vartų“ mokslą“ būrelis siekia nesikryžiuoja su kitų grupių pastangomis, Rita Vencloviene atsakė, kad būrelis kaip tik galvoja, kad užpildyt spragą. „Vaiko vartų“ mokslą“ būrelis remia pomokyklius centrus, kuriuose renkami labai tėvų apleisti vaikai. Šiuo metu nėra centrinės įstaigos, kuri koordinuotų darbą. Apie „Vaiko vartų“ mokslą“ charakterio ugdymo programą jau susidomėta Alytaus ir Utenos pedagoginiuose institutuose bei Vytauto Didžiojo universitete.

„Po tokių įdomių ir jaudinančių pranešimų susidomėję klausytojai dar ilgai šnekučiausi su savanorėmis, žiūrėjo į išstatytas centrų vaikų nuotraukas. „Vaiko vartų“ būrelis taip pat remia Naujosios Akmenės pomokyklinį centrą, kur labai vargingomis sąlygomis pensininkė gydytoja dr. Aldona Užienienė stengiasi dirbti su ekonomikos priblokštų miestelių vaikais. Cemento fabrikai uždaro, suaugusieji neturi kur dirbti. Vaikai lieka be maisto. Kol kas ten „Vaiko vartai“ gali padėti tik šiek tiek materialiai ir moraliai.

Susidomėję „Vaikų vartų“ mokslą“ būrelio veikla ar norintys kaip nors prisidėti, gali kreiptis į Birutę Pabedinskienę, dabartinę būrelio pirmininkę: 3939 Saratoga E105, Downers Grove, IL 60515, tel. 630-968-0427.

Ramunė Kubiliūtė

Atsiusta paminėti

Žurnalo „Medicina“ naujojo numerio viršelį puošia dr. Audriaus V. Pliplo paveikslas kopija iš jo parodos, pavadintos „Neuroteologija – nuo Kristaus iki Cajal“. Šią parodą ir jos estetinį spalvų ir kūrybos puošnumą bei nuogąsias A. Pliplo koncepcijas žurnale aprašo Algimantas Kezys. Taip pat rašo: dr. Arvydas Vagnūnas, dr. Sigita Pliplienė, gydytojai iš Lietuvos, minimos prof. Petro Avizonio ir kitų gydytojų mirties metinės. „Medicinos“ redakcijos adresas: 2639 W. 86th Street, Chicago, IL 60652. Žurnalo redaktorius – dr. Vaclovas Šaulys.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS